

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Επιστημονική επιμέλεια

Αλεξάνδρα Κορωναίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας
Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

Συγγραφή

Κατερίνα Κατσώρη

Ομάδα Εργασίας

Ελένη Γελαγώτη, Νικόλαος Γκουβέρος
Ιωσηφίνα Καλλούς, Ελένη Ξανθάκη

ΑΘΗΝΑ 2008

Εγχειρίδιο Δικτύωσης

Επιστημονική Επιμέλεια: **Αλεξάνδρα Κορωναίου**, Αναπλ. Καθ. Κοινωνιολογίας
Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

Συγγραφέας: **Κατερίνα Κατσώρη**

Ομάδα Εργασίας: **Ελένη Γελαγώτη, Νικόλαος Γκουβέρος, Ιωσηφίνα Καλλούς, Ελένη Ξανθάκη**

Συντονισμός Έκδοσης & Φιλολογική Επιμέλεια: Ματίνα Χ. Παπαγιαννοπούλου
Διορθώσεις: Ναυσικά Μοσχοβάκου

Σχεδιασμός-Παραγωγή: Εκδόσεις Χαράλαμπος Σολδάτος

Αθήνα, Μάιος 2008

Σχήμα: 20X20 cm Σελίδες: 48

ISBN: 978-960-6737-06-0

Το Έργο: «Επιστημονικός σύμβουλος στις δράσεις παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης κατάρτισης υπέρ του γυναικείου πληθυσμού που θα υλοποιηθούν από τη Γ.Γ.Ι.» υλοποιήθηκε από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος: «Απασχόληση & Επαγγελματική Κατάρτιση» του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 25% από το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)

Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα

Τηλ.: 210 3898000, fax: 210 3898079

E-mail: kethi@kethi.gr

www.kethi.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
I. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	13
1. Η δικτύωση ως σύστημα συλλογικής δράσης	13
2. Οι στόχοι της δικτύωσης	13
3. Οι κατηγορίες της δικτύωσης	16
II. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	17
1. Αρχές δικτύωσης	17
2. Στελέχωση του δικτύου	18
3. «Εργαλεία» του δικτύου	20
3.1 Ενημέρωση	21
3.2 Εσωτερική λειτουργία	21
3.3 Αλληλοσυμπληρωματικότητα και χρήση των πόρων	22
4. Δράσεις δικτύου	22
4.1 Δράσεις πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης	23
4.2 Δράσεις δημοσιότητας	24
4.3 Δράσεις κινητοποίησης	25
4.4 Εργαλεία και τεχνικές δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι.	26
III. ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	29
IV. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	31
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	41
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Συνοπτική Παρουσίαση Σχεδίων Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων υπέρ των Γυναικών	45

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν Εγχειρίδιο εκδίδεται στο πλαίσιο του Έργου: «Επιστημονικός Σύμβουλος στις Δράσεις Παροχής Υπηρεσιών Εξειδικευμένης Πληροφόρησης, Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης, Προκατάρτισης και Κατάρτισης υπέρ του γυναικείου πληθυσμού που θα υλοποιηθούν από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας», το οποίο εντάχθηκε στο Μέτρο 5.3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν με τη μορφή Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, εντάχθηκαν στο Έργο: «Επιχορήγηση για την παροχή Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων υπέρ των Γυναικών», στο οποίο Τελικός Δικαιούχος ήταν η Γενική Γραμματεία Ισότητας (Γ.Γ.Ι.) και είχαν ως κύριο στόχο την προώθηση των γυναικών στην αγορά εργασίας σε μια κρίσιμη στιγμή, κατά την οποία η χώρα μας καλείται να μειώσει το συνολικό ποσοστό της ανεργίας.

Κατά την υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης παρασχέθηκαν υπηρεσίες Εξειδικευμένης Πληροφόρησης, Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης, προκατάρτισης και κατάρτισης, με απώτερο στόχο την προώθηση στην απασχόληση άνεργων γυναικών και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας εργαζόμενων γυναικών που απειλούνται από την ανεργία.

Ο ρόλος του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) ήταν σημαντικός, καθώς, ως Επιστημονικός Σύμβουλος του Έργου, ανέλαβε να υποστηρίξει επιστημονικά το όλο εγχείρημα, μεταφέροντας τη συσσωρευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία του, τόσο σε θέματα συμβουλευτικής των γυναικών για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη, όσο και σε θέματα ευαισθητοποίησης-δικτύωσης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Με βάση τα παραπάνω, τα Περιφερειακά Σχέδια Δράσης κλήθηκαν όχι μόνο να διευκολύνουν την ένταξη ή επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας, αλλά και να συμβάλουν στην ενεργοποίηση και ενδυνάμωσή τους σε όλους τους τομείς της ζωής. Στην κατεύθυνση αυτή, το Κ.Ε.Θ.Ι. στήριξε πολύπλευρα τα Σχέδια Δράσης για να αναπτύξουν σταθερή και μακρόχρονη συνεργασία με όλους τους τοπικούς επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς. Στήριξε, έτσι, τις ίδιες τις γυναίκες και την αποτελεσματική συμβολή τους στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη της χώρας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η γενική οπτική της δικτύωσης¹ περιλαμβάνει μια σειρά από ενέργειες που έχουν ως στόχο την υποστήριξη, την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την κατάλληλη εκπαίδευση των στελεχών των τοπικών κοινωνιών για μια συνολική τοπική ανάπτυξη. Επομένως, καθίσταται εφικτό να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν συλλογικές δράσεις για την απασχόληση σε συνεργασία με τους κεντρικούς και τοπικούς φορείς, αλλά και με τις ίδιες τις γυναίκες.

Η προσέγγιση της Δικτύωσης υπέρ των γυναικών, που προωθείται από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.), βασίζεται στο αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι οι γυναίκες βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και ευρύτερα από την κοινωνία, αδυνατώντας να επωφεληθούν των υπηρεσιών που παρέχονται από φορείς εγκατεστημένους στα κέντρα των πόλεων, λόγω υποκειμενικών και αντικειμενικών δυσκολιών. Η προσέγγιση των γυναικών σε τέτοιες περιοχές απαιτεί ευέλικτους τρόπους οργάνωσης που στοχεύουν στην ενίσχυση της δραστηριοποίησής τους.

Η συμμετοχή του Κ.Ε.Θ.Ι. στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δομών Απασχόλησης (REDA)² αποτέλεσε μια σημαντική εμπειρία, καθώς του παρείχε τη δυνατότητα να μεταφέρει και να προσαρμόσει την ευρωπαϊκή τεχνογνωσία στα ελληνικά δεδομένα. Έτσι, στο Κ.Ε.Θ.Ι. έγινε φανερό ότι η δικτύωση σε εθνικό επίπεδο δε διαφέρει ουσιαστικά από τη διακρατική δικτύωση και ότι οι ενέργειες δικτύωσης εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ενιαίου σχεδιασμού εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας.

Αυτό σημαίνει ότι φορείς, ομάδες και άτομα αναλαμβάνουν από κοινού πρωτοβουλίες, συνεργάζονται, σχεδιάζουν, υλοποιούν, αξιολογούν και προτείνουν ολοκληρωμένες ή συμπληρωματικές πολυεπίπεδες δράσεις υποστήριξης και διευκόλυνσης των γυναικών.

Για την επίτευξη του στόχου της προώθησης των γυναικών στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, το Κ.Ε.Θ.Ι., ήδη από το 1999, ξεκίνησε τη δημιουργία του Δικτύου Δομών Στήριξης της Απασχό-

1. Ευχαριστούμε την κ. Ροδή Καβούνη, η οποία επεσήμανε την αξία της Δικτύωσης για πρώτη φορά και πάνω στη δική της ιδέα αναπτύχθηκε όλη η φιλοσοφία της δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι.

2. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δομών Απασχόλησης σε 13 Ευρωπαϊκές χώρες

λησης και Επιχειρηματικότητας των Γυναικών «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ», το οποίο περιλαμβάνει δώδεκα (12) δομές Στήριξης³. Έτσι, υποστηρίχθηκε η δικτύωση και η σύνδεση των φορέων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην προώθηση των γυναικών στην απασχόληση, καθώς και στη διεύρυνση των εξειδικευμένων υπηρεσιών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των γυναικών και την κοινωνική ένταξή τους.

Συνέχεια αυτής της δράσης αποτέλεσε η υλοποίηση του Έργου: «Επιχορήγηση για την παροχή Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων υπέρ των Γυναικών», στο οποίο Τελικός Δικαιούχος ήταν η Γενική Γραμματεία Ισότητας (Γ.Γ.Ι.). Οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν με τη μορφή Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, με τη συμμετοχή Δομών που δραστηριοποιούνται με κύριο στόχο την προώθηση των γυναικών στην αγορά εργασίας. Ο ρόλος του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) σε αυτό ήταν η υλοποίηση του Έργου: «Επιστημονικός Σύμβουλος στις Δράσεις Παροχής Υπηρεσιών Εξειδικευμένης Πληροφόρησης, Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης, Προκατάρτισης και Κατάρτισης υπέρ του γυναικείου πληθυσμού, που θα υλοποιηθούν από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας». Το Κ.Ε.Θ.Ι. ως Επιστημονικός Σύμβουλος του Έργου υποστήριξε επιστημονικά την όλη προσπάθεια, με τη μεταφορά της συσσωρευμένης πολυετούς εμπειρίας και τεχνογνωσίας του, σε θέματα συμβουλευτικής των γυναικών για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη και σε θέματα δικτύωσης, πληροφόρησης, καθώς και ευαισθητοποίησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Βασική ενέργεια της Δικτύωσης είναι η υποστήριξη, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση, καθώς και η κατάλληλη εκπαίδευση των στελεχών. Η υποστήριξη αυτή αφορά στην τεχνογνωσία για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης, είτε με τη μορφή συνεταιρισμών, είτε με τη μορφή ενεργειών αντιμετώπισης των προβλημάτων των γυναικών μέσα από συλλογικές διαδικασίες. Για το σκοπό αυτό, το Κ.Ε.Θ.Ι. υποστηρίζεται από ειδικούς/-ές εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων, κοινωνικής ένταξης, απασχόλησης και επιχειρηματικότητας

Επομένως, η ανάπτυξη της Δικτύωσης για το Κ.Ε.Θ.Ι. αποτελεί μια δέσμη οργανωμένων και συntonισμένων συλλογικών ενεργειών, που στοχεύουν στη σύνδεση και συνεργασία φορέων, ομάδων και

3. Βλ. αναλυτικότερα στα παραδείγματα.

ατόμων. Η ανάπτυξη ενός ανθρώπινου δικτύου συνεργατών, το οποίο αποτελείται από στελέχη φορέων, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμβάλλει σημαντικά στη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής της συνέργειας.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο που απευθύνεται σε στελέχη δομών στήριξης και ενίσχυσης γυναικών και σε κάθε ενδιαφερόμενο/-η που θέλει να σχεδιάσει, να οργανώσει και να αναπτύξει ένα σύστημα δικτύωσης, ανάλογα με τους στόχους και τις δράσεις που θέλει να πραγματοποιήσει.

Στο παρόν Εγχειρίδιο, επιχειρείται μια παρουσίαση των ζητημάτων που τίθενται για μια επιτυχημένη Δικτύωση. Προτείνεται, επίσης, ένα μεθοδολογικό πλαίσιο και ορισμένες αρχές που πρέπει να διέπουν τη Δικτύωση, έτσι ώστε να εξυπηρετείται, με τον καλύτερο τρόπο, η υιοθέτηση λύσεων στα θέματα που άπτονται της ισότητας των φύλων και ειδικότερα στην προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

I. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

1. Η δικτύωση ως σύστημα συλλογικής δράσης

Η Δικτύωση αποτελεί ένα **σύστημα** αρχών και ενεργειών, που βασίζεται σε νέες μορφές συλλογικής δράσης και παρέμβασης. Διαμορφώνει μια ευρύτερη δυναμική για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών της κοινωνίας, οι οποίες δεν καλύπτονται από ατομικές, ασυντόνιστες και αποσπασματικές δράσεις.

Με αυτήν την έννοια, η δικτύωση προϋποθέτει τη δημιουργία δεσμών μεταξύ ατόμων ή/και ομάδων, με στόχο την επίτευξη ποικίλων ωφελημάτων, τα οποία προκύπτουν από τη μεταξύ τους συνεργασία, καθώς και από τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας. Επιπλέον, η δικτύωση επιτρέπει την από κοινού αντιμετώπιση του οικονομικού κόστους, με το οποίο κάθε ενδιαφερόμενος/-η θα επιβαρυνόταν μόνος/-η του/της. Επίσης, με τη δικτύωση μπορούν οι συνεργαζόμενοι να προωθήσουν αποτελεσματικότερα, είτε τις θέσεις τους είτε τα αιτήματά τους. Τέλος, η δικτύωση μπορεί να αναφέρεται τόσο στην άμεση συνεργασία ατόμων, ομάδων ή φορέων, όσο στην έμμεση επαφή, για παράδειγμα μέσω της ηλεκτρονικής τους διασύνδεσης.

2. Οι στόχοι της δικτύωσης

Οι **ενέργειες** Δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι. αφορούν στους ακόλουθους δύο βασικούς **άξονες**:

- Την ενημέρωση των τοπικών φορέων για τους τρόπους στήριξης των πρωτοβουλιών των γυναικών. Η στήριξη επεκτείνεται στους ίδιους τους φορείς σχετικά με τους τρόπους σχεδιασμού και ελέγχου της βιωσιμότητας των πρωτοβουλιών του γυναικείου πληθυσμού (π.χ. διάγνωση αναγκών, επαγγελματικό και επιχειρηματικό σχέδιο, χρηματοδοτικό πλαίσιο των πρωτοβουλιών, κ.λπ.).
- Την κινητοποίηση των τοπικών φορέων και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινής γνώμης

αναφορικά με την αναγκαιότητα της επαγγελματικής απασχόλησης των γυναικών, η οποία τίθεται ως σημαντική προϋπόθεση, τόσο για την οικονομική και κοινωνική αυτονομία τους όσο και για την τοπική ανάπτυξη.

Μέσα από την εμπειρία της δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι. και τη συμμετοχή μας σε άλλα δίκτυα έχουν διαμορφωθεί συμπεράσματα και γενικές αρχές, τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν στην ανάπτυξη δικτύων. Αξίζει να επισημάνουμε ότι, αν και οι σκοποί της δικτύωσης εξαρτώνται από τις επιδιώξεις του καθενός, βασικός στόχος θεωρείται η συνάντηση με τους άλλους. Η αποτελεσματική δικτύωση μπορεί να αποδειχθεί ένα ανεκτίμητο εργαλείο, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε, αρκεί να υπάρχει συγκεκριμένος λόγος και στόχος.

Η δημιουργία ενός δικτύου προϋποθέτει καταρχήν ένα στρατηγικό σχεδιασμό, που αποτυπώνεται σε ένα δομημένο σχέδιο δράσεων δικτύωσης, το οποίο στοχεύει στην αξιοποίηση του συνόλου της εμπειρίας, της τεχνογνωσίας, των προϊόντων του κάθε φορέα ή ατόμου, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος, για τον οποίο δημιουργείται το δίκτυο.

«Τα δίκτυα αποτελούν ευρύτερη μορφή συνεργασίας (από πλευράς συμμετεχόντων, όρων, αντικειμένου) σε σχέση με την εταιρική σχέση. Μπορεί να έχουν τυπική ή άτυπη μορφή και η βάση τους είναι το αμοιβαίο ενδιαφέρον των μελών τους. Πολλές φορές τα δίκτυα αποτελούν, μέσω των επαφών μεταξύ των συμμετεχόντων, ένα μέσο για την επικοινωνία, την ανάπτυξη στενότερων επαφών και εντέλει τη δημιουργία αισθήματος "μιας κοινότητας" στον πληθυσμό της περιοχής».

Η δημιουργία δικτύων κυρίως **αποσκοπεί** στα παρακάτω:

- Στο συντονισμό πολιτικών και δράσεων των φορέων και συντελεστών που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να αποφεύγεται ο κατακερματισμός πόρων και η διπλή εκτέλεση εργασιών ή παροχή υπηρεσιών.
- Στην επικοινωνία, ενημέρωση και διακίνηση πληροφοριών μεταξύ των μελών του δικτύου.
- Στην καλύτερη εκπροσώπηση και εμπλοκή στις διαδικασίες σχεδιασμού των «ανωτέρων» διοικητικών επιπέδων (περιφερειακό, εθνικό) και την άσκηση επιρροής σε φορείς λήψης αποφά-

σεων σε κεντρικό επίπεδο. Σε ένα δίκτυο φορέων μπορούν να συμμετέχουν φορείς, οι οποίοι είτε δραστηριοποιούνται σε σχετικό αντικείμενο με το στόχο είτε δύνανται να συνεισφέρουν στο δίκτυο κερδίζοντας από τη συνεργασία.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε τους ακόλουθους **φορείς**:

- Τοπικές Αρχές
- Συλλογικοί Φορείς
- Επιχειρήσεις
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.)
- Φορείς Κατάρτισης
- Δομές

Ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη δημιουργία του δικτύου που μας απασχολούν και μας προβληματίζουν είναι τα εξής:

- Το τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο του οποίου θα δημιουργηθεί το δίκτυο.
- Οι θεματικές ενότητες του δημιουργούμενου δικτύου.
- Ο αριθμός και η κατηγορία των εμπλεκόμενων φορέων.
- Η εμπειρία και δράση του κάθε φορέα.
- Το όφελος του φορέα και η προσφορά του στο δίκτυο.
- Οι οικονομικοί πόροι.
- Η μεθοδολογία λειτουργίας.
- Ο χρόνος λειτουργίας (μόνιμη ή παροδική).
- Η εμπειρία στην καινοτομία και τα υπάρχοντα προϊόντα.
- Η νομική μορφή (τυπική, άτυπη).
- Ο ορισμός των διαδικασιών.
- Η διαμόρφωση των στόχων του δικτύου.
- Τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν.
- Οι δράσεις του δικτύου υπέρ του στόχου (ομάδες, προτάσεις).

- Η δημοσιότητα και διάχυση των αποτελεσμάτων.
- Οι αρχές λειτουργίας και οι δράσεις.
- Ο καταμερισμός εργασιών και η ανάθεση ρόλων.

3. Οι κατηγορίες της δικτύωσης

Οι κυριότερες **κατηγορίες** της δικτύωσης είναι οι εξής:

- Προσωπική (αφορά στην προσπάθεια ενός ατόμου να αναπτύξει ένα δίκτυο γνωριμιών).
- Επαγγελματική (αφορά στην προσπάθεια ενός ατόμου να αναπτύξει ένα δίκτυο επαφών με στόχο την επαγγελματική του ανάπτυξη).
- Ατομική (συνεργασία μεταξύ ατόμων με κοινό στόχο).
- Ομαδική (συνεργασία μεταξύ φορέων, οργανώσεων, κ.λπ.).

II. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

1. Αρχές δικτύωσης

Η μεθοδολογία της λειτουργίας των δικτύων βασίζεται στην αμφίδρομη επικοινωνία. Για να είναι η λειτουργία αποτελεσματική, θα πρέπει οι στόχοι του δικτύου να είναι απόλυτα σαφείς και να ανταποκρίνονται επίσης σε απόλυτα σαφείς και συγκεκριμένες ανάγκες.

Η εμπειρία του Κ.Ε.Θ.Ι. στο σχεδιασμό ενός δικτύου βασίζεται στις παρακάτω **αρχές**:

- Προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω. Οι στόχοι του δικτύου βασίζονται στις ανάγκες των ομάδων-στόχου τοπικά και, όπου χρειαστεί, περιφερειακά.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη των υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ανάγκες των γυναικών και τις ιδιαιτερότητες των τοπικών αγορών εργασίας.
- Διασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής όλων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη των δράσεων. Θεωρούμε απαραίτητη τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων στο δίκτυο, φορέων, ατόμων και ωφελουμένων.
- Σταδιακή προσέγγιση. Το αποτέλεσμα επιτυγχάνεται με σταδιακά βήματα, ιεραρχημένα ως προς την αποτελεσματικότητα και χρονικά ορισμένα.
- Ανατροφοδότηση και επαναπροσδιορισμός των δράσεων. Όταν η δράση που έχει σχεδιαστεί δε φέρνει το επιθυμητό αποτέλεσμα, συζητείται και ανασχεδιάζεται.
- Επεξεργασία εναλλακτικών προσεγγίσεων. Όταν η λειτουργία ανακόπτεται από τις δυσκολίες που ανακύπτουν, τότε αναπτύσσουμε εναλλακτικά σχέδια και λύσεις των προβλημάτων.
- Ενίσχυση του τοπικού χαρακτήρα των πρωτοβουλιών. Είναι σημαντικό να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, γεγονός που θα χαρακτηρίζει το σχεδιασμό και τις ενέργειες ενός δικτύου.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και συστηματοποίηση των διαδικασιών. Το δίκτυο, όπως προαναφέραμε, συστήνεται για ένα συγκεκριμένο σκοπό και στόχο. Για την επίτευξη του στόχου συ-

στήνεται Συντονιστική Επιτροπή και αποτυπώνονται σε κείμενο η περιγραφή των στόχων, το πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος, η μεθοδολογική προσέγγιση, καθώς και οι ομάδες εργασίας. Επιπλέον, αναπτύσσεται ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των μελών, ορίζονται οι δράσεις του δικτύου και περιγράφονται τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν.

- Εφαρμογή διαφοροποιημένων μηχανισμών ενεργοποίησης και κινητοποίησης ανάλογα με τους στόχους και τις ανάγκες. Τις περισσότερες φορές, τα δυνητικά μέλη ενός δικτύου προσεγγίζονται χωριστά, με επιμονή, με δημιουργία και παράλληλη αξιοποίηση κινήτρων συμμετοχής, καθώς και με έμφαση στην ιδιαίτερη προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας της δικτύωσης, της συνεργασίας και των κοινών δράσεων. Η στάση μας ορίζεται κάθε φορά σε ένα μηχανισμό που απαντά στις ανάγκες. Αυτό συμβαίνει είτε πρόκειται για φορείς και ομάδες, είτε για άτομα.

2. Στελέχωση του δικτύου

Η εμπειρία μάς έχει διδάξει ότι η άρτια και βιώσιμη λειτουργία ενός Δικτύου προϋποθέτει την εκπροσώπηση των μελών του, με την επαγγελματική δέσμευση ειδικά εκπαιδευμένων στελεχών, που διαθέτουν τις ακόλουθες **γνώσεις** και **δεξιότητες**:

- Γνώσεις και εμπειρία της τοπικής κοινωνίας.
- Κοινωνικές δεξιότητες επικοινωνίας και ανάπτυξης σχέσεων.
- Εάν το δίκτυο αφορά στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, εκτός από τα τυπικά προσόντα στους τομείς της ψυχολογίας, των κοινωνικών, οικονομικών και νομικών επιστημών, είναι απαραίτητη η ικανότητα χρήσης των γνώσεων και δεξιοτήτων συμβουλευτικής, προκειμένου να παρέχουν αξιόπιστες και έγκυρες πληροφορίες .
- Ικανότητα να αναπτύσσουν τον εαυτό τους, να καλλιεργούν θετικές αξίες, ενδιαφέροντα, ειδικές ικανότητες, κ.λπ., και να αξιοποιούν τις ικανότητες και την αυτογνωσία τους στη δημιουργία σχέσεων και δικτύων.

- Επαρκή γνώση και επίκαιρη πληροφόρηση για την προσφορά και τη ζήτηση στην αγορά εργασίας, τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και οποιαδήποτε άλλη πληροφόρηση εμπίπτει στο στόχο του δικτύου.
- Γνώση βασικών εννοιών σχετικά με την τοπική ανάπτυξη.
- Αρμοδιότητα για τη λήψη αποφάσεων.
- Καλή γνώση για την αναζήτηση και χρήση πηγών, υλικών και τεχνικών που απαιτούνται ανάλογα με την περίπτωση.
- Επαρκή γνώση συστημάτων επικοινωνίας και πληροφορικής για τη δημιουργία, την αποθήκευση, την ανάκληση και τη διάχυση πληροφοριών.
- Καλή γνώση των κοινωνικών ρόλων των ανδρών και των γυναικών, των υφιστάμενων κοινωνικών διαφοροποιήσεων και της (ανα)παραγωγής των έμφυλων στερεοτύπων/προκαταλήψεων στις σύγχρονες κοινωνίες.
- Καλή γνώση των ζητημάτων που αφορούν στην ισότητα των δύο φύλων και τη θεσμική κατοχύρωσή της.
- Ικανότητα να αναδεικνύουν ειδικές ικανότητες, ενδιαφέροντα, αξίες και χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των μελών.
- Ικανότητα να εντοπίζουν και να επιλέγουν έγκυρες και αξιόπιστες μεθόδους αξιολόγησης.
- Ικανότητα να αξιολογούν και να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της χρήσης των μεθόδων και των μέσων αξιολόγησης.
- Γνώση του κοινωνικού, οικονομικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.
- Γνώση του προφίλ και των δραστηριοτήτων των άλλων φορέων.

Με βάση τα παραπάνω, η επιθυμητή σύνθεση της ομάδας των στελεχών-εκπροσώπων, που συμμετέχουν στο δίκτυο, πρέπει να απαντούν στις εξής **ανάγκες**:

- Υψηλό επίπεδο γνώσεων.
- Οργανωτικές, διοικητικές και συντονιστικές ανάγκες.
- Ερευνητικές ανάγκες και ανάγκες αξιολόγησης.

Απαραίτητα **χαρακτηριστικά** για να μπορέσουν τα στελέχη των δικτύων να ανταποκριθούν στο ρόλο τους, θεωρούμε τα παρακάτω:

- ικανότητα χειρισμού του λόγου,
- ευελιξία και προσαρμοστικότητα,
- ανεκτικότητα,
- παρατηρητικότητα,
- ικανότητα απομνημόνευσης,
- ενδιαφέρον για τον άνθρωπο,
- αίσθηση ευθύνης,
- διάθεση κατανόησης και υιοθέτηση φιλικής συμπεριφοράς,
- θετική-ενθαρρυντική στάση,
- συναισθηματική ωριμότητα,
- υψηλό επίπεδο αυτογνωσίας,
- δημοκρατική συμπεριφορά,
- εχεμύθεια,
- σεβασμός στη διαφορετικότητα,
- υψηλές αξίες και επαγγελματικό ήθος.

3. «Εργαλεία» του δικτύου

Με τη λέξη «εργαλεία» εννοούμε όλες τις μεθόδους και τις δράσεις, που χρησιμοποιεί το δίκτυο για να επιλέξει τα μέλη του, να ενημερώσει, να εξασφαλίσει τη σωστή εσωτερική λειτουργία του, να προωθήσει την αλληλοσυμπληρωματικότητα των δράσεών του, να εξασφαλίσει τη σωστή χρήση των οικονομικών και δυναμικών του πόρων, καθώς και να φροντίσει για τη διάχυση των αποτελεσμάτων του δικτύου και την πληροφόρηση του κοινού.

3.1 Ενημέρωση

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε για να προσελκύσουμε στο δίκτυο φορείς ή άτομα είναι οι επαφές μέσω τηλεφώνου, επιστολών ή/και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, οι ατομικές συναντήσεις, η δημιουργία και χρήση ενημερωτικού υλικού και υλικού τεκμηρίωσης για τους στόχους του δικτύου, η δημιουργία και χρήση κινήτρων συμμετοχής (π.χ. η θετική δημοσιότητα των φορέων, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους, οι συνεργασίες, κ.ά.), η μεταφορά τεχνογνωσίας και η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων.

3.2 Εσωτερική λειτουργία

Η ενεργή εμπλοκή και δράση των μελών του δικτύου στη λειτουργία του, μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο εφόσον γνωρίσουν και συνειδητοποιήσουν τα μέλη τη σοβαρότητα των στόχων του και το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το κάθε μέλος στην επίτευξή τους. Για το λόγο αυτό, το δίκτυο πρέπει να έχει στη διάθεσή του:

- Ένα κείμενο βάσης, το οποίο μπορεί να είναι το καταστατικό του δικτύου, μια διακήρυξη, ένα ιδιωτικό συμφωνητικό, κ.λπ.
- Υλικό τεκμηρίωσης των στόχων του, που θα περιλαμβάνει στοιχεία όπως: καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης με ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, θέματα νομοθεσίας, στοιχεία και εκθέσεις από Παρατηρητήρια.
- Πρωτόκολλο συνεργασίας, υπογεγραμμένο από τα μέλη του δικτύου.
- Εργαλεία επικοινωνίας μεταξύ των μελών, τα οποία μπορούν να είναι: η χρήση τηλεφώνου, η αλληλογραφία, το φαξ, τα mailing lists, τα fora, το extranet, το intranet, κ.λπ.
- Μεθοδολογία λειτουργίας του δικτύου, η οποία μπορεί να έχει διάφορες μορφές ανάλογα με το σκοπό του.

- Εργαλεία εργασιών, στο πλαίσιο του δικτύου, τα οποία διαφοροποιούνται ανάλογα με το έργο που πρέπει να διεκπεραιωθεί και μπορεί να είναι:
 - υλικό τεκμηρίωσης των στόχων και των δράσεων του δικτύου,
 - ερωτηματολόγια,
 - κοινό αρχείο, που θα περιέχει προϊόντα των μελών του δικτύου,
 - εισηγήσεις και εκθέσεις,
 - ομάδες εργασίας, με διακριτό ρόλο και ανάθεση συγκεκριμένου έργου.

3.3 Αλληλλοσυμπληρωματικότητα και χρήση των πόρων

Τα δίκτυα, όπως προαναφέραμε, βασίζονται στη συμφωνία των εμπλεκόμενων μελών για να θέσουν κοινούς στόχους και να αναλάβουν κοινές δράσεις. Για το λόγο αυτό, οι κοινοί στόχοι και δράσεις πρέπει να καταγράφονται με σαφήνεια.

Βασικό εργαλείο είναι ένα σχέδιο λειτουργίας του δικτύου με χρονοδιάγραμμα δράσεων και παραδοτέα/αποτελέσματά του. Η σαφήνεια είναι σημαντική, έτσι ώστε να μη δημιουργούνται λανθασμένες προσδοκίες στα μέλη, το κοινό ή τους δυνητικούς χρηματοδότες του δικτύου. Το χρονοδιάγραμμα των δράσεων θα πρέπει να περιγράφει με ακρίβεια τις προβλεπόμενες δαπάνες και τον ορισμό των υπευθύνων για κάθε δράση.

Επιπρόσθετα, κρίνεται αναγκαίο να αναπτυχθούν ομάδες ή μέλη παραλαβής των δράσεων και των ενεργειών, δηλαδή μέλη του δικτύου, τα οποία θα είναι επιφορτισμένα με τον έλεγχο της ορθότητας των δράσεων του δικτύου, μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας και με εύλογο κόστος.

4. Δράσεις δικτύου

Ο σκοπός και οι στόχοι ενός δικτύου καθορίζονται με βάση τις προτεραιότητες της περιοχής, σε σχέ-

ση με τις γενικές και ειδικές προτεραιότητες ανάπτυξης.

Η ανάπτυξη δράσεων αποτελεί εξαιρετικά σημαντική διάσταση της δικτύωσης. Στις ακόλουθες ενότητες περιγράφονται αναλυτικά οι δράσεις ενός δικτύου.

4.1 Δράσεις πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης

Η εμπειρία του Κ.Ε.Θ.Ι. στην υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και ειδικότερα στη δημιουργία δικτύων (βλ. παραδείγματα) βασίζεται στην ύπαρξη ενός «επιθετικού» μηχανισμού πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης και ενός μηχανισμού κινητοποίησης/ενεργοποίησης. Θεωρούμε σκόπιμο να παραθέσουμε και να καταγράψουμε τη δική μας οπτική, για τους μηχανισμούς πληροφόρησης και ενεργοποίησης που χρησιμοποιούμε.

Οι εν λόγω **δράσεις** περιλαμβάνουν την πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού σχετικά με τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη, που προκύπτουν από την πλήρη ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας. Συγχρόνως, τονίζουμε την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων ορισμένων ομάδων γυναικών. Οι δράσεις στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου, τη δημοσιότητα και την περαιτέρω ανάπτυξη δικτύων μέσω των παρακάτω **δραστηριοτήτων**:

- Διοργάνωση ημερίδων/συνεδρίων για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών.
- Ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών μεθοδολογιών.
- Εκπόνηση συγκριτικών μελετών.
- Διοργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών/-τριών.
- Λειτουργία τράπεζας πληροφοριών.
- Διάδοση Καλών Πρακτικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Συλλογή, δημιουργία και διανομή έντυπου ενημερωτικού υλικού.
- Αναζήτηση και διάχυση πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου.
- Ανακοινώσεις και δημοσιεύσεις στον τοπικό τύπο και τα ΜΜΕ.

- Διοργάνωση δράσεων που έχουν άμεση σχέση με την παρέμβαση του φορέα συνολικά στον πληθυσμό των κοινωνικά ευπαθών ομάδων.
- Ανάπτυξη δικτύων με επιχειρήσεις, φορείς, κ.ά.
- Ενεργοποίηση εθελοντών/-τριών και συμμετοχή των ωφελουμένων στη διοργάνωση εκδηλώσεων κοινωνικού χαρακτήρα.
- Ανάπτυξη συστημάτων εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης που θα αναδεικνύει Καλές Πρακτικές των μελών.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς και συμμετοχή των φορέων σε εθνικά και διεθνή δίκτυα.

4.2 Δράσεις δημοσιότητας

Οι **δράσεις δημοσιότητας** αποτελούν σημαντική συνιστώσα της διαδικασίας δικτύωσης. Πιο συγκεκριμένα, οι φορείς:

- Διαμορφώνουν και θέτουν σε λειτουργία ένα κατάλληλο σύστημα διάδοσης πληροφοριών και ενεργοποιούν τις τοπικές ή/και περιφερειακές αρχές για την πληρέστερη ενημέρωση των δυνητικά ωφελουμένων και της κοινής γνώμης ευρύτερα.
- Δημιουργούν και διανέμουν εργαλεία πληροφόρησης, όπως: έντυπα, αφίσες, ιστοσελίδες διαδικτύου, κ.ά., τηρώντας τις κείμενες διατάξεις περί δημοσιότητας και πληροφόρησης.
- Προβαίνουν σε φυσικό και οικονομικό απολογισμό των δράσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης. Στον απολογισμό συμπεριλαμβάνονται και αποδεικτικά στοιχεία των πραγματοποιηθεισών δράσεων (π.χ. φωτογραφίες, δείγματα εντύπων, δείγματα άλλου υλικού ενημέρωσης, κ.ά.).
- Θέτουν σε εφαρμογή δράσεις πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης με στόχο:
 - την ενεργό συμμετοχή των πολιτών,
 - την ευρύτερη και πληρέστερη δυνατή πληροφόρηση για τους όρους συμμετοχής των δυνητικά ωφελούμενων,

- τη σαφή ενημέρωση για τους όρους εφαρμογής των επιμέρους παρεμβάσεων από τους ανάδοχους φορείς,
- την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κοινωνικών εταίρων, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και των επαγγελματικών οργανώσεων για τους στόχους των παρεμβάσεων.

Συγχρόνως, οι εμπλεκόμενοι φορείς αναλαμβάνουν τη διοργάνωση συνεδρίων, εκδηλώσεων και ημερίδων ευαισθητοποίησης-προσανατολισμού για την προώθηση της απασχόλησης και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των γυναικών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Σε αυτές τις εκδηλώσεις προβάλλονται κατάλληλα οι ενδεχόμενες ιδιαιτερότητες ή καινοτομίες των δράσεων δημοσιότητας (π.χ. εκπόνηση και έκδοση ξενόγλωσσων εντύπων για τους δυνητικά ωφελούμενους, έκδοση ενημερωτικών εντύπων κατάλληλων για άτομα με μειωμένη όραση, κ.λπ.).

4.3 Δράσεις κινητοποίησης

Στις δράσεις γενικότερης ενεργοποίησης του τοπικού πληθυσμού περιλαμβάνεται, επίσης, η συνεργασία των φορέων με τις Περιφερειακές, Νομαρχιακές και Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα Επιμελητήρια, τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, τους Συλλόγους/Συνδέσμους γυναικών, κ.ο.κ.

Βασικό σκοπό αποτελεί η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου, μέσω της ανάληψης κοινών πρωτοβουλιών και συντονισμένων δράσεων, όσον αφορά στην αντιμετώπιση της ανεργίας και των ιδιαίτερων κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε επίπεδο Περιφέρειας ή/και Νομού.

Αξίζει, βεβαίως, να τονιστεί ότι η αποτελεσματική λειτουργία ενός δικτύου επιβάλλει ένα συνεπή συντονισμό των ποικίλων δράσεων βάσει των ακόλουθων στόχων:

- Την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών πληροφόρησης και συμβουλευτικής για τη γυναικεία απασχόληση από το φορέα, σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ, τις Περιφέρειες και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

- Την ενημέρωση των τοπικών φορέων για τους τρόπους στήριξης των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης των Γυναικών, καθώς και των ίδιων των γυναικών για τους τρόπους σχεδιασμού και ελέγχου της βιωσιμότητας των πρωτοβουλιών αυτών.
- Την κινητοποίηση και ενεργοποίηση των τοπικών φορέων και τη διαρκή ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινής γνώμης για την αναγκαιότητα της απασχόλησης των γυναικών, όχι μόνο ως προς την οικονομική διάσταση, αλλά και ως προϋπόθεση για την ατομική και κοινωνική αυτονομία των γυναικών και την εξισορρόπηση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Η αποτελεσματική συνεργασία των πολιτικών φορέων, της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας, δίνει τη δυνατότητα στο φορέα να συμβάλει στην εφαρμογή πολιτικών για την ισότητα των φύλων και να υποστηρίξει δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και δικτύωσης σε περιφερειακό επίπεδο σε όλους τους τομείς, με ιδιαίτερη έμφαση στην απασχόληση των γυναικών, καθώς και τη δημιουργία επιχειρήσεων και γυναικείων συνεταιρισμών. Η δικτύωση υποστηρίζει, επίσης, το σχεδιασμό ειδικών παρεμβάσεων υπέρ των γυναικών στις τοπικές κοινωνίες, διαχέοντας τις δράσεις του Έργου με ευέλικτους και καινοτόμους τρόπους σε όλες τις περιφέρειες.

4.4 Εργαλεία και τεχνικές δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι.

Η δικτύωση είναι αναμφισβήτητα μια διαδικασία που, εκτός από την ενεργοποίηση των αρμόδιων στελεχών, χρησιμοποιεί επίσης ορισμένα **εργαλεία** και **τεχνικές** για την αποτελεσματική προώθηση των γενικών και ειδικών στόχων του Δικτύου. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα παρακάτω:

A. Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (π.χ. εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση).

Για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών είναι απαραίτητη η δημιουργία Δικτύου από δημοσιογράφους που εργάζονται σε ΜΜΕ υψηλής ακροαματικότητας ή κυκλοφορίας, με βασικό κριτήριο την ευαίσθητη παρουσίαση των γυναικείων θεμάτων. Σε αυτή την κατεύθυνση, είναι απαραίτητη η ευαισθητο-

ποίηση των ίδιων των δημοσιογράφων και η συνεχής τροφοδότησή τους με χρήσιμο υλικό.

Σε γενικές γραμμές, φροντίζουμε να έχουμε σταθερή επικοινωνία με τους/τις δημοσιογράφους ανά τρίμηνο. Ορίζουμε ένα κεντρικό θέμα για κάθε συνάντηση (ανάλογα με τις ανάγκες μας), όπως, για παράδειγμα:

- παρουσίαση και σχολιασμός στατιστικών δεδομένων,
- αποτελέσματα διακρατικής συνεργασίας,
- εμπειρίες από τη συμβουλευτική διαδικασία,
- προβληματισμοί και διαπιστώσεις σχετικά με τη γυναικεία απασχόληση και ανεργία,
- αιτήματα που εξυπηρετεί ο φορέας,
- ιδιαιτερότητες της τοπικής κοινωνίας,
- προβλήματα ειδικών κατηγοριών των γυναικών, κ.ά.

Μέσω αυτής της δράσης, την οποία συστηματικά υλοποιούν τα αρμόδια στελέχη του Δικτύου, προκύπτουν συνεντεύξεις, ρεπορτάζ, άρθρα, κ.λπ. σε περιοδικά και έντυπα που έχουν ως ομάδα-στόχο άνεργες ή εργαζόμενες γυναίκες, οι οποίες αναζητούν νέους επαγγελματικούς προσανατολισμούς, έχουν ανάγκη επιμόρφωσης ή κατάρτισης, κ.λπ.

Η χρονική περιοδικότητα των συναντήσεων (ανά τρεις μήνες) δικαιολογείται από την ανάγκη ανατροφοδότησης του φορέα ή της δομής, έτσι ώστε η προσέλευση των ενδιαφερόμενων γυναικών στις δομές του φορέα να γίνεται στο σωστό μέτρο.

Β. Οι φορείς του ευρύτερου Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, ο ΟΤΑ, κ.λπ.

Στην κατεύθυνση της προώθησης και ενδυνάμωσης του Δικτύου απευθύνουμε επιστολές και ενημερωτικό υλικό για το φορέα ή τη δομή που εκπροσωπούμε. Παράλληλα, ζητάμε πληροφόρηση για τις δραστηριότητες των φορέων στους οποίους απευθυνόμαστε, π.χ. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΑΕΔ, ΙΝΕ, ΓΣΕΕ, ΕΟΠ, ΝΕΛΕ, ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΑ ΚΕΚ, κ.λπ.

Φροντίζουμε, επίσης, να υπάρχει συνεχής ενημέρωση μέσω φυλλαδίων, δελτίων τύπου, κ.ά. σε Γραφεία Εργασίας του ΟΑΕΔ, Γραφεία Ισότητας των Δήμων και Κοινωνικές Υπηρεσίες.

Γ. Η ενεργοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα οργανώνουμε εκδηλώσεις και συζητήσεις στους Δήμους. Συνήθως ορίζουμε μία μηνιαία εκδήλωση/συνάντηση σε κάποια αίθουσα ή στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, μετά από συνεννόηση. Οι συναντήσεις μπορεί να έχουν απλό ενημερωτικό χαρακτήρα, αλλά και να περιλαμβάνουν διαλέξεις σε θέματα που αφορούν στην απασχόληση και την ανεργία, την κατάρτιση, τις εργασιακές σχέσεις, τη συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και τις δυνατότητες που προσφέρει στις γυναίκες η Συμβουλευτική και η γενικότερη πληροφόρηση.

Δ. Η ενεργοποίηση του κοινωνικού περιβάλλοντος και της τοπικής κοινωνίας.

Η ενημέρωση μπορεί να επεκταθεί, ανάλογα με το αντικείμενο, σε φίλους/-ες και συγγενείς, αλλά και σε γυναικείες ή άλλες οργανώσεις, ενώσεις, κ.ά., με στόχο την αλληλοενημέρωση, την ανταλλαγή εμπειριών και την προώθηση της δικτύωσης.

Ε. Η δημιουργία και παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού (δημοσιεύσεις, εκδόσεις, οπτικοακουστικό υλικό, κ.λπ.).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δημοσιεύουμε άρθρα σε εξειδικευμένα περιοδικά, όπως είναι για παράδειγμα το περιοδικό: «*Εργασία, Εκπαίδευση και Επάγγελμα*», κ.ά. Μπορούμε, επίσης, να παράγουμε έντυπο, αλλά και οπτικοακουστικό υλικό που θα απευθύνεται στις συμβουλευόμενες γυναίκες και θα περιλαμβάνει χρήσιμες πληροφορίες για την αναζήτηση εργασίας (συγκεκριμένα βήματα για τον προσωπικό απολογισμό, τη δημιουργία δικτύου γνωριμιών, τις τεχνικές αναζήτησης εργασίας, κ.ά.).

III. ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Η Δικτύωση εκτός από στρατηγική και μέσο επικοινωνίας, είναι επίσης μέσο διαχείρισης ή αντιμετώπισης τοπικών προβλημάτων, όπως επίσης και ανταλλαγή πληροφορήσης και τεχνογνωσίας, στήριξη κοινών δράσεων, παράλληλη κινητοποίηση για μια δράση, διάδοση των ιδεών και αποτελεσμάτων του δικτύου. Επιπρόσθετα, η δικτύωση μπορεί να λειτουργήσει ως μηχανισμός ευαισθητοποίησης και πίεσης για την αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Στο παρόν Εγχειρίδιο είναι χρήσιμο να καταγραφούν τα οφέλη, που διαπιστώσαμε ως φορέας και ως στελέχη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Σε ατομικό επίπεδο τα πλεονεκτήματα αφορούν, πρωτίστως, στις ίδιες τις γυναίκες, αλλά και στους/στις συμβούλους, καθώς και τα στελέχη των εμπλεκόμενων φορέων. Πιο συγκεκριμένα, η συμβολή ενός **σχεδίου δικτύωσης** σε ατομικό επίπεδο (γυναίκα, στέλεχος, σύμβουλος) συνίσταται στα εξής:

- Ενεργοποίηση των γυναικών και συμμετοχή τους στη διαδικασία επίλυσης των προβλημάτων τους. Αυτό έχει ως συνέπεια την ενδυνάμωση της προσωπικότητάς τους, την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και την ένταξή τους στο παραγωγικό δυναμικό της τοπικής αγοράς εργασίας.
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στην πληροφορία.
- Δημιουργία ευκαιριών για ανταλλαγές και επικοινωνία.
- Δίοδος σε νέες σχέσεις-ευκαιρίες.
- Διεύρυνση οριζόντων.
- Ικανοποίηση της ανάγκης για κοινωνικές επαφές και σχέσεις.
- Βοήθεια στην προσωπική ανάπτυξη.

Σε επίπεδο φορέων και δομών τα οφέλη είναι καταρχήν πολλαπλασιαστικά. Ένα καλά δομημένο σχέδιο δράσης:

- Παρέχει την καλύτερη πληροφόρηση.
- Διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών, απόψεων και λύσεων, βοηθώντας στη συγκρότηση μιας πιο ολοκληρωμένης και συνολικής προσέγγισης των θεμάτων.

- Διευκολύνει τη διάδοση των Καλών Πρακτικών, την ανάδειξη στρατηγικών για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών, την ανταλλαγή και την ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών για το σχεδιασμό της επαγγελματικής σταδιοδρομίας και της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Προστατεύει από αλληλοεπικαλύψεις και εξασφαλίζει την ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων.
- Εξασφαλίζει τον πολλαπλασιασμό των θετικών δράσεων και τη διάχυση των αποτελεσμάτων λειτουργίας των δομών.
- Διευκολύνει την αποτελεσματικότερη προώθηση των υπηρεσιών των δομών στις τοπικές κοινωνίες και αγορές.
- Βοηθά στη συγκρότηση ενός ενιαίου λόγου των γυναικείων υποκειμένων.
- Προωθεί αποτελεσματικά τις συνεργασίες, τυπικής και άτυπης μορφής, μεταξύ γυναικών, στελεχών και φορέων.
- Εξασφαλίζει σταθερό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των φορέων, γεγονός που αναβαθμίζει την ποιοτική και ποσοτική τους παρέμβαση και την ανάπτυξη θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών σε τοπικό επίπεδο.

Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός της δικτύωσης προσφέρει σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο:

- Αξιοποίηση στο μέγιστο δυνατό των κοινωνικών και οικονομικών πόρων σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης των προβλημάτων των γυναικών μέσα από συντονισμένες και συμπληρωματικές δράσεις πληροφόρησης, συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης.
- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση φορέων, γυναικείων οργανώσεων, ατόμων και τοπικών κοινωνιών, με στόχο την άμβλυση των συνθηκών που τροφοδοτούν τον κοινωνικό και εργασιακό αποκλεισμό των γυναικών.
- Ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών, με στόχο την αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων των γυναικών και με σεβασμό στην προσωπικότητα και την ιδιαιτερότητα της κάθε γυναίκας.

IV. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) δραστηριοποιείται στην υλοποίηση ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δράσης από την ίδρυσή του (1994). Κατά την πορεία υλοποίησης αυτών των Προγραμμάτων αναδείχτηκε η αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός μηχανισμού Δικτύωσης με φορείς και άτομα, ο οποίος είχε ως αρχικό στόχο κατά πρώτον, τη δημοσιοποίηση των δράσεων του Κ.Ε.Θ.Ι. και κατά δεύτερον, τη σύνδεση διαφορετικών προγραμμάτων απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης κοινών μοντέλων στήριξης της απασχόλησης των γυναικών.

A. Παράδειγμα Δικτύωσης του Κ.Ε.Θ.Ι.

Δημιουργία ενός δικτύου υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τις γυναίκες

Η διαδικασία δημιουργίας ενός **αποτελεσματικού δικτύου** περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- **Συνεργασίες** με στελέχη και φορείς του Ο.Α.Ε.Δ. της Περιφέρειας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό τη διάχυση και ανταλλαγή πληροφοριών για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην τοπική αγορά εργασίας.
- **Ομάδες εργασίας** με τη συμμετοχή των στελεχών των φορέων. Σκοπός είναι η συστηματική πληροφόρηση και ενημέρωση για θέματα ισότητας των φύλων (gender mainstreaming) σε όλα τα επίπεδα παροχής υπηρεσιών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- **Συναντήσεις** ευαισθητοποίησης, κινητοποίησης και ενεργοποίησης φορέων, γυναικείων οργανώσεων, ατόμων, κ.ά. για την προώθηση της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας, αλλά και τη συνολικότερη ψυχολογική και κοινωνική στήριξη εκείνων των κατηγοριών των γυναικών που πλήττονται άμεσα από τον κοινωνικό αποκλεισμό.
- **Παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης και συμβουλευτικής γυναικών** σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνι-

κής ένταξης των γυναικών σε φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- **Εκδόσεις** οδηγών, εγχειριδίων, φυλλαδίων συμβουλευτικών κέντρων και **διανομή υλικού** για τις θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών.
- **Πρώθηση υλικού** για τη συμμετοχή των γυναικών στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, καθώς και παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού.
- **Δημοσίευση άρθρων** και **δελτίων τύπου**, διάχυση της πληροφορίας σε τοπικές εφημερίδες και Μ.Μ.Ε.
- **Συντονισμός δράσεων** και σταθερή συνεργασία μεταξύ των φορέων. Η συνεργασία αναβαθμίζει την ποιοτική και ποσοτική παρέμβαση και συμβάλλει, μέσω θετικών δράσεων, στην αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών.
- **Επικοινωνία** και **διασύνδεση** με **ευρωπαϊκά δίκτυα**, ώστε να υπάρχει γόνιμη μεταφορά καλών πρακτικών πρώτωσης της γυναικείας απασχόλησης, ανάπτυξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας και στήριξης της κοινωνικής και πολιτισμικής τους ένταξης.

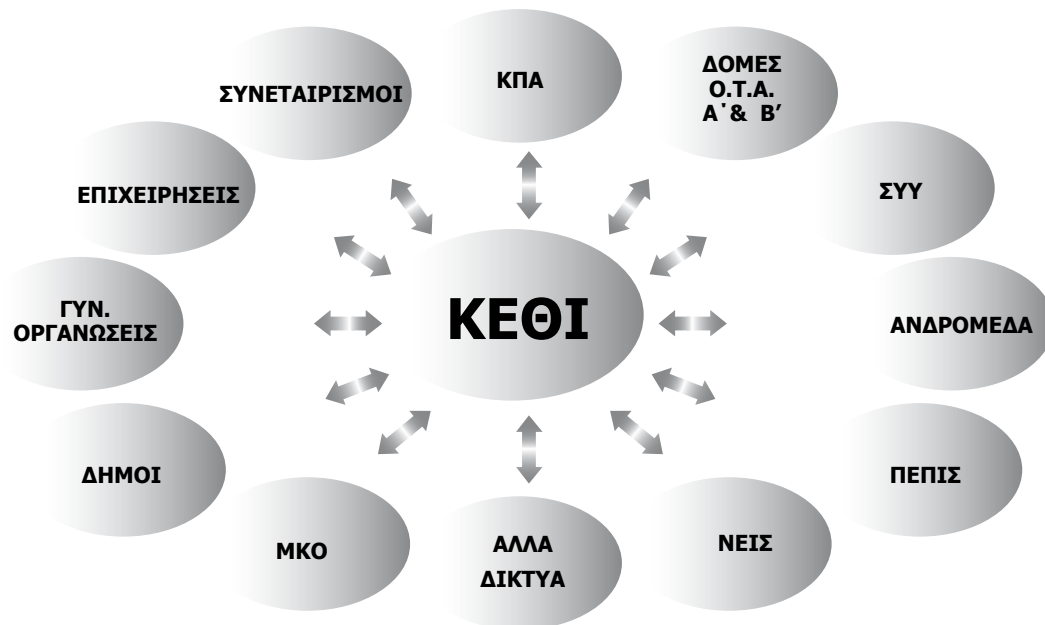
Είναι ευνόητο ότι **απαραίτητο στοιχείο** της δικτύωσης αποτελεί η σύνδεση με τους τοπικούς φορείς για την πληρέστερη παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών στα παρακάτω θέματα:

- Πληροφόρηση των ίδιων των γυναικών για τα προγράμματα απασχόλησης, τις θέσεις εργασίας και τις πρωτοβουλίες κοινωνικής ένταξης.
- Συμβουλευτική που παρέχεται σε ειδικά θέματα.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα γενικής κοινωνικής πολιτικής για την ισότητα των φύλων (gender mainstreaming).
- Πληροφόρηση και στήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης στην κατεύθυνση ανάληψης πρωτοβουλιών για την κάλυψη των τοπικών αναγκών.
- Δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών, αλλά και ατομικών επιχειρήσεων σε βιώσιμους οικονομικούς τομείς.

Άλλα αποτελέσματα αυτού του στόχου είναι:

- Το Δίκτυο δομών «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ». Ένα δίκτυο δομών στήριξης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών, όπου ανήκουν δεκατρείς (13) δομές από όλη τη χώρα, οι οποίες δραστηριοποιούνται σχεδόν σε όλες τις Περιφέρειες.
- Η Δικτύωση όλων των φορέων σε τοπικό επίπεδο.
- Η συνεργασία με αμφίδρομη παραπομπή των γυναικών στα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΠΑ) - ΟΑΕΔ.
- Η συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ Βαθμού.
- Η Δικτύωση με τις Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας και τις Νομαρχιακές Επιτροπές Ισότητας.

1. Σχηματική Απεικόνιση Δικτύου Κ.Ε.Θ.Ι.

Β. Παράδειγμα: Δίκτυο «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ»

Το **Δίκτυο «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ»** είναι αποτέλεσμα της συστηματικής προσπάθειας που έχει καταβληθεί από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και στοχεύει στη δικτύωση των δομών στήριξης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Αποτέλεσμα της προσπάθειας αυτής ήταν η σύσταση του Δικτύου «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ» (Μάρτιος 2000), στο πλαίσιο του οποίου συνενώθηκαν δώδεκα (12) δομές στήριξης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών από διάφορες περιοχές της χώρας, με κύριο στόχο την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων στην αγορά εργασίας.

Οι δομές αυτές είναι: το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.), η ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ (Δήμος Ροδίων), το ΚΕΚΑΝΑΜ (Κέντρο Υποστήριξης Γυναικείας Επιχειρηματικότητας), το ΕΡΓΑΝΗ, η EURICON ΕΠΕ (Κέντρο Πληροφόρησης-Υποστήριξης της Απασχόλησης και Επιχειρηματικής Δράσης των Γυναικών), το ΚΕΕ ΔΗΜΗΤΡΑ (Κέντρο Γυναικείας Επιχειρηματικότητας), ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, το ΔΟΚΠΥ Ν. Ιωνίας Μαγνησίας (Κέντρο Στήριξης Γυναικών), η ΑΣΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ (Αμφιτρίτη), η ΤΕΔΚ Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ (Κέντρο Πληροφόρησης και Ενίσχυσης της Απασχόλησης Γυναικών), το ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΡΑΚΗΣ (Κέντρο Ενμέρωσης και Προσανατολισμού Γυναικών Ορεσιτιάδας) και η ΗΓΕΜΟΝΗ (Ενιαίο ΚΕΚ Ν. Κυκλάδων).

Στόχο αποτέλεσε η δημιουργία ενός εθνικού δικτύου δομών στήριξης της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, αξιοποιώντας προηγούμενες ενέργειες, που είχε υλοποιήσει το Κ.Ε.Θ.Ι. σε συνεργασία με την ΕΕΤΑ, στο πλαίσιο δράσεων του δικτύου REDA. Η δομή και η λειτουργία του Δικτύου «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ» περιγράφεται παρακάτω:

Τρόπος Λειτουργίας:

- Η Συντονιστική Επιτροπή, που κατευθύνει όλες τις ενέργειες.
- Τα Ιδρυτικά Μέλη (φορείς και στελέχη), τα οποία εκπροσωπούνται από έναν αντιπρόσωπό τους.

- Το σύστημα επικοινωνίας μέσω του διαδικτύου για την πρόσβαση στην πληροφορία.

Λειτουργία Επιτροπών (Ομάδες Εργασίας):

- Επιτροπή συλλογής και αξιολόγησης προϊόντων.
- Επιτροπή ανάπτυξης και λειτουργίας του δικτύου.
- Προφίλ συμβούλου και εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- Επιτροπή διερεύνησης θεσμικού πλαισίου.

Κοινές ενέργειες δικτύου:

- Αξιολόγηση των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Τήρηση του χρονοδιαγράμματος.
- Οργάνωση συναντήσεων.
- Ανταλλαγή πληροφοριών.
- Κοινή δεοντολογία.
- Προφίλ συμβούλου απασχόλησης.
- Κοινές εκθέσεις προς κρατικούς φορείς.
- Κοινά ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Ανάλυση ανταγωνιστικών πεδίων (Competitive Analysis):

- Επαγγελματικές μέθοδοι και εξειδικευμένα μοντέλα εργασίας.
- Κοινή πολιτική στήριξη της απασχόλησης (δυνατό σημείο).
- Μη διάχυση της πληροφόρησης και αλληλοκάλυψη ενεργειών (αδύνατο σημείο).

Ανθρώπινο δυναμικό και πηγές πληροφόρησης:

- Εξειδικευμένοι/-ες σύμβουλοι απασχόλησης.

- Απαραίτητος εξοπλισμός μελών.
- Χώρος μελών.
- Τεχνική και επιστημονική στήριξη.
- Διασύνδεση των μελών με τράπεζες δεδομένων.

Χρονοδιάγραμμα

- Καταστατικός χάρτης δικτύου.
- Προσδιορισμός των ομάδων εργασίας.
- Ανάλυση του έργου των ομάδων εργασίας.

EQUAL/ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ

Το Έργο «EQUAL/Ανδρομέδα – καταπολέμηση του διαχωρισμού στο χώρο εργασίας» ήταν η συνέχεια του Δικτύου «ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ» και υλοποιήθηκε κατά τη χρονική περίοδο 2002-2005, στο πλαίσιο του Α΄ Κύκλου της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL. Το Έργο επιχείρησε μέσα από καλά σχεδιασμένες και συμπληρωματικές δράσεις, να παρέμβει σε όλα τα επίπεδα του οριζόντιου και κάθετου διαχωρισμού και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση των απαραίτητων μηχανισμών και εργαλείων, που θα ενισχύσουν τις πολιτικές καταπολέμησής του.

Στο πλαίσιο του Υποέργου 9, Ενέργεια ΙΙΙ, που αφορούσε στη δημιουργία δικτύων σε εθνικό και περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, η ΑΣΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ στη Στερεά Ελλάδα και τη Θεσσαλία οι φορείς: ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΕΕ, ΔΟΚΠΥ, ΚΕΚΑΝΑΜ, ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, στο Νότιο Αιγαίο: η ΗΓΕΜΟΝΗ και η ΚΑΛΜΙΠΑΤΕΙΡΑ, στην Κεντρική Μακεδονία: η ΕΡΓΑΝΗ και η EURICON και στην Πελοπόννησο η ΤΕΔΚ Ν. Κορινθίας, σύστησαν πέντε (5) περιφερειακά/τοπικά πιλοτικά δίκτυα στις ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές δραστηριοποίησής τους, εκφράζοντας αφενός τη βούληση για μόνιμη δικτύωση με στόχο την προώθηση της ισότητας ευκαιριών μέσω περιφερειακών τοπικών πρωτοβουλιών και θέτοντας αφετέρου τις πρώτες βάσεις για τη δημιουργία μόνιμου πλαισίου διαλόγου για θέματα ισότητας και άρσης του έμφυλου επαγγελματικού διαχωρισμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Γ. Παράδειγμα: Ομάδα εργασίας για τη δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων

Με σκοπό τη δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων συγκροτήθηκε μια ομάδα εργασίας, έτσι ώστε να αναπτυχθεί ένας γόνιμος προβληματισμός, σχετικά με τη μέθοδο ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης τοπικών φορέων για τη δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της ομάδας, διαπιστώθηκε η ανάγκη οργάνωσης των μεθόδων που διευκολύνουν την εδραίωση και τη διατήρηση αποτελεσματικών επαγγελματικών σχέσεων με το σύνολο των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων και κυρίως με τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε από όλους και όλες, ότι όσες ενέργειες είχαν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν σχετικά με την προσπάθεια δικτύωσης με τις επιχειρήσεις, κρίθηκαν αναποτελεσματικές, ανεπαρκείς ή/και ακατάλληλες.

Για το σκοπό αυτό, συντάχθηκε ένα διάγραμμα ύλης σχετικά με την εστίαση στις σημαντικότερες παραμέτρους της δημιουργίας ενός τέτοιου δικτύου.

Διάγραμμα Ύλης

1. Αιτιολόγηση.
2. Η κουλτούρα και η αποστολή των Δομών.
3. Υπηρεσίες/Δραστηριότητες και διαδικασίες.
4. Γνωριμία με τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς.
5. Αναζήτηση δεδομένων και στοιχείων σχετικά με τη ζήτηση εργασίας.
6. Μελέτη πάνω στην προσφορά εργασίας.
7. Σχέση προσφοράς και ζήτησης.
8. Δημιουργία τοπικού δικτύου/διερεύνηση δυνατοτήτων.
9. Δημιουργία ενός μοντέλου επαγγελματικών δεξιοτήτων που έχουν ζήτηση από τις επιχειρήσεις.

Αναγκαία δεδομένα

- Στοιχεία αναφοράς σε σχέση με τις δεξιότητες που ζητούνται.
- Συλλογή και επεξεργασία της πληροφορίας, δημιουργία ασφαλούς μεθόδου διάγνωσης, ανάπτυξη βάσης δεδομένων σε σχέση με τον κοινωνικό και οικονομικό περίγυρο και τη ζήτηση, κοινοτικοί πόροι και η αξιοποίησή τους.
- Επιλογή Δράσεων στον τοπικό κοινωνικό ιστό, μέθοδοι και εργαλεία για τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων, δημιουργία πρωτοκόλλου εργασιών.
- Εργαλεία πληροφόρησης για τις εταιρείες.
- Κατάλογος επιχειρημάτων σχετικά με τα στερεότυπα στην επιλογή προσωπικού.
- Δημιουργία στρογγυλών τραπεζιών ανάμεσα σε υπηρεσίες συμβουλευτικής/επιχειρήσεις.

Τα **κρίσιμα σημεία** που κατά τη γνώμη της ομάδας εργασίας θα πρέπει να επεξεργαστούν οι φορείς ή τα στελέχη που συμμετέχουν είναι:

- 1) Η δυσκολία επαφών με τις επιχειρήσεις.
- 2) Η ύπαρξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων.
- 3) Η έλλειψη εμπιστοσύνης και η άγνοια, από την πλευρά των επιχειρήσεων, σε σχέση με τις νέες μορφές απασχόλησης, κ.ά.
- 4) Η ανεπάρκεια συνεργασίας με οργανώσεις επιχειρηματιών.
- 5) Η απουσία θεσμοθετημένων εκστρατειών ευαισθητοποίησης/ενημέρωσης.
- 6) Η έλλειψη στρατηγικής, η οποία βοηθά στην αλλαγή συμπεριφορών, στάσεων, έτσι ώστε να είναι ευνοϊκές για τις γυναίκες.

Από το σημείο αυτό ξεκινά η υλοποίηση του σχεδίου δικτύωσης και γίνεται ο επιμερισμός εργασιών σε κάθε μέλος του υπό διαμόρφωση δικτύου.

Χρησιμοποιούμε όλες τις οδηγίες που αναφέρονται στο παρόν σχετικά με τη δημιουργία Δικτύου.

Δ. Παράδειγμα Ατομικής Δικτύωσης

Ας υποθέσουμε ότι είστε ιδιοκτήτης/-τρια μιας νεοϊδρυθείσας μικρής επιχείρησης. Η πρώτη ενέργεια είναι, συνήθως, η επικοινωνία με ένα τοπικό εμπορικό επιμελητήριο ή κάποιον άλλο φορέα του κλάδου σας. Τα περισσότερα εμπορικά επιμελητήρια και οι επαγγελματικές ενώσεις λειτουργούν με συνδρομές των μελών, οι οποίες μπορεί να ανέρχονται σε σημαντικό ποσό.

Για να είστε βέβαιοι/-ες ότι ο φορέας που επιλέξατε είναι ο κατάλληλος για εσάς, είναι θεμιτό, πριν γίνετε μέλος και καταβάλετε τη συνδρομή, να επισκεφθείτε αρχικά την ομάδα δωρεάν, ως φιλοξενούμενος/-η. Με αυτό τον τρόπο, θα έχετε την ευκαιρία να γνωρίσετε την ομάδα, να εξοικειωθείτε με αυτήν και να βεβαιωθείτε ότι είναι η σωστή για εσάς, χωρίς να καταβάλλετε χρήματα.

Είναι, επίσης, πιθανό να θελήσετε να εγγραφείτε σε διάφορα επιμελητήρια ή φορείς. Οτιδήποτε και αν επιλέξετε να κάνετε, να ξέρετε ότι θα αποδώσει μόνο εάν το αξιοποιήσετε σωστά.

Η τακτική παρουσία σας στις συναντήσεις είναι εξαιρετικά σημαντική για την αποτελεσματική δικτύωση. Όσο πιο τακτικά παρευρίσκεστε στις συναντήσεις, τόσο περισσότεροι άνθρωποι θα σας αναγνωρίζουν και τόσους περισσότερους θα γνωρίζετε, γεγονός που θα διευκολύνει την επίτευξη των στόχων σας. Με αυτόν τον τρόπο, οι άνθρωποι θα πληροφορηθούν για εσάς και το φορέα σας, θα απευθυνθούν σε εσάς και εσείς θα κάνετε το ίδιο για να τους το ανταποδώσετε. Οι προσωπικές γνωριμίες και η «ζωντανή, προφορική διαφήμιση» είναι ανεκτίμητες και εξαιρετικά αποτελεσματικές μέθοδοι δικτύωσης.

Για να επωφεληθείτε όσο το δυνατόν περισσότερο από τις συναντήσεις δικτύωσης, παραθέτουμε κάποιες **οδηγίες** που θα ήταν καλό να ακολουθήσετε.

Όταν πρόκειται να παρουσιαστείτε σε κάποια συνάντηση:

- Πηγαίετε νωρίς. Εάν φτάσετε νωρίτερα από τους/τις υπόλοιπους/-ες της ομάδας, θα έχετε οπωσδήποτε την ευκαιρία να γνωριστείτε με όλους/-ες.

- Πηγαίνετε στη συνάντηση, έχοντας θέσει ένα στόχο για τη συγκεκριμένη ημέρα και επιδιώξτε τον. Μην πάτε στη συνάντηση νωθρά και με συγκεχυμένες σκέψεις. Πριν από τη συνάντηση αφιερώστε λίγο χρόνο στον εαυτό σας, για να μπορέσετε να συγκεντρωθείτε.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε μαζί σας τις επαγγελματικές κάρτες σας ή/και τα ενημερωτικά/διαφημιστικά φυλλάδια του φορέα σας.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε μαζί σας μια τσάντα ή έναν χαρτοφύλακα για να τοποθετήσετε το υλικό και τις επαγγελματικές κάρτες που θα συγκεντρώσετε.
- Ανταλλάξτε χειραψία με όποιον/-α γνωρίσετε.
- Μη σχηματίσετε «πηγαδάκια» με συνεργάτες/-ίδες και φίλους/-ες. Είναι πιο εύκολο να σας προσεγγίσουν, εάν δε δείχνετε απορροφημένος/-η σε άσκοπες συζητήσεις.
- Μη διστάσετε να πλησιάσετε ανθρώπους που δε γνωρίζετε και να συστηθείτε.
- Φοράτε πάνω σας ένα καρτελάκι με το όνομά σας ή την επαγγελματική σας κάρτα.
- Μην προβάλλετε σε υπερβολικό βαθμό εσάς ή το φορέα σας. Οι συναντήσεις δικτύωσης έχουν κοινωνικό, ημι-επίσημο και χαλαρό χαρακτήρα.
- Κάντε ό,τι μπορείτε για να συγκρατείτε τα ονόματα όσων γνωρίζετε.

Μπορεί να είναι σημαντικό να προετοιμαστείτε για τη συνάντηση ακολουθώντας τις παραπάνω οδηγίες. Εξίσου, όμως, σημαντικό είναι να δώσετε προσοχή στην εμφάνισή σας, ώστε να είναι η κατάλληλη για τη συγκέντρωση. Η εμφάνισή σας είναι το πρώτο πράγμα που προσέχουν οι άλλοι. Δυστυχώς, οι εντυπώσεις που μπορεί να δημιουργηθούν για εσάς ή το φορέα σας, πριν καν μιλήσετε, βασίζονται μόνο στην εμφάνισή σας. Με βάση αυτό το δεδομένο, είναι σημαντικό να δώσετε προσοχή στις λεπτομέρειες. Φροντίστε, επομένως, να είστε περιποιημένοι/-ες και το πιο σημαντικό από όλα: προσπαθήστε να είστε ο εαυτός σας. Εάνιώθετε άνετα με την εμφάνισή σας, η αυτοπεποίθησή σας θα αποδειχθεί σίγουρο πλεονέκτημα.

Μετά τη συνάντηση, είναι σημαντικό να επικοινωνήσετε έγκαιρα με τους ανθρώπους που γνωρίσατε. Εάν κάποιος/-α ενδιαφέρθηκε για το φορέα σας, μην περιμένετε δύο ή τρεις εβδομάδες για να επικοινωνήσετε μαζί του/της. Έως τότε, μπορεί να σας έχει ξεχάσει. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να τηρήσετε

οποιαδήποτε υπόσχεση δώσατε. Εάν είπατε σε κάποιον/-α ότι θα του/της τηλεφωνήσετε για πληροφορίες, φροντίστε να το κάνετε! Έχει μεγάλη σημασία να είσατε αξιόπιστο και έμπιστο άτομο, έτσι ώστε οι προσπάθειές σας για δικτύωση να αποδώσουν πραγματικά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Θεωρούμε ότι το παρόν Εγχειρίδιο έδωσε την ευκαιρία στους ενδιαφερομένους, είτε ως φυσικά πρόσωπα είτε ως νομικά πρόσωπα, δηλαδή φορείς και οργανισμούς, να αποκτήσουν την απαραίτητη γνωστική υποδομή και εργαλεία για μια πρώτη γνωριμία με το αντικείμενο της δικτύωσης.

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι διάφοροι φορείς και επαγγελματίες, που έχουν ήδη εμπειρία στο χώρο της δικτύωσης, θα μπορούσαν να προσθέσουν και να προτείνουν διαφορετικές προσεγγίσεις. Επιπλέον, το εν λόγω κείμενο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πλαίσιο διαλόγου και προβληματισμού για τα θέματα δικτύωσης που σχετίζονται άμεσα με την προώθηση και την ένταξη δράσεων για την ισότητα των φύλων σε όλες τις πολιτικές και ιδιαίτερα στην αγορά εργασίας.

Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι για πρώτη φορά στην Ελλάδα εκδίδεται εγχειρίδιο δικτύωσης και μάλιστα ενσωματώνοντας τη διάσταση του φύλου στην οπτική και προσέγγισή του. Για το λόγο αυτό, ευελπιστούμε το κείμενο αυτό, με το πέρασμα του χρόνου, να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί μέσω της ευρύτερης αξιοποίησής του. Αυτό, εξάλλου, είναι ένα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του συγκεκριμένου εγχειρήματος, προκειμένου η γνώση που παράγεται από την εμπειρία στη συνέχεια να αξιολογηθεί, εμπλουτιστεί, τροποποιηθεί και επανατροφοδοτηθεί, παράγοντας με τη σειρά της νέα γνώση.

Από την άλλη πλευρά, ειδικά για τους φορείς και τους/τις επαγγελματίες που τώρα εισέρχονται στο χώρο, το παρόν Εγχειρίδιο δίνει την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή, τόσο με τη θεωρητική του διάσταση, όσο και με την πρακτική εφαρμογή του μέσω των παραδειγμάτων που παρατίθενται στην έκδοση.

Τέλος, ελπίζουμε ότι ο παρών οδηγός θα αποτελέσει εφαλτήριο μιας δυναμικής διαδικασίας αξιοποίησης στο μέγιστο δυνατό των κοινωνικών δυνάμεων και των οικονομικών πόρων σε τοπικό, εθνικό

και ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί από όλους και όλες ότι η ανάπτυξη της δικτύωσης φορέων και ατόμων είναι αδήριτη ανάγκη, προκειμένου να συγκροτηθεί ένα πλαίσιο ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών στο πεδίο αυτό. Επιπρόσθετα, η δημιουργία ενός πυρήνα διαβούλευσης, συνεργασίας, αμοιβαίου σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων μεταξύ οργανισμών και φορέων είναι βασικό εργαλείο για τη διάδοση καλών πρακτικών, την ανάδειξη στρατηγικών, την ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης διαφόρων φαινομένων που εμποδίζουν την επίτευξη της ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας και την κοινωνία ευρύτερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΕΤΑΑ-EQUAL (Ενέργεια ΙΙΙ), Σχεδιασμός, οργάνωση και λειτουργία δικτύων: *Συμπεράσματα, προτάσεις, Εθνικό Θεματικό Δίκτυο: Δικτύωση, Συντονισμός υπαρχουσών και νέων δομών στη μετεξέλιξή τους*, 2006.

Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, *Δικτύωση για Ισότητα*, 1997.

Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, *Τοπικές προσεγγίσεις*: Βασικές αρχές, 1997.

EQUAL/Ανδρομέδα, *Οδηγός δικτύωσης για θέματα ισότητας στον εργασιακό χώρο*, Αθήνα, Μάρτιος 2005, text at: http://www.e-andromeda.gr/Data/paradotea_files/ODIGOS_DIKTIOSIs.pdf

Μάρη Ε., Κατσώρη Κ., Παπαδοπούλου Θ., Κοντογεώργη Χρ., Καλκαβούρα Δ., Απελίδου Μ., Δρούγα Κ., Κοιλαλού Σμ., *Οδηγός συμβουλευτικής για την απασχόληση*, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, Αθήνα, 2007.

ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, *Οδηγός δικτύου προώθησης της κοινωνικής ένταξης των γυναικών*, Αθήνα, 2002.

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση*, Αθήνα, 2004.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τα Σχέδια Δράσης περιελάμβαναν:

Ενέργειες συμβουλευτικής, πληροφόρησης και κοινωνικής ένταξης των γυναικών, καθώς και ενέργειες δικτύωσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας. Με γνώμονα τις τοπικές κοινωνίες και τις ιδιαιτερότητές τους, πρότειναν καινοτόμες ενέργειες και απευθύνθηκαν στις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών, με τελικό στόχο την εξασφάλιση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης.

Τα Σχέδια Δράσης υλοποιήθηκαν:

Από φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα συμβουλευτικής για την απασχόληση, την αυταπασχόληση και την κοινωνική ένταξη των γυναικών σε συνεργασία με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, επαγγελματικές οργανώσεις και μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

Τα Σχέδια Δράσης είχαν ως στόχο:

Να ενεργοποιήσουν και να κινητοποιήσουν τις γυναίκες για την αποτελεσματική διεκδίκηση των επαγγελματικών τους στόχων. Επιπλέον, να ενδυναμώσουν ομάδες γυναικών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ένταξης στην αγορά εργασίας και να προωθήσουν την επιχειρηματική δράση τους, ώστε να διευκολύνουν την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Παράλληλα, σημαντική παράμετρο αποτέλεσε η συνεργασία με όλους τους τοπικούς φορείς, που ασχολούνται με θέματα σχετικά με τη γυναικεία απασχόληση, ώστε να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη στα θέματα αυτά.

Η **Γενική Γραμματεία Ισότητας (Γ.Γ.Ι.)** του Υπουργείου Εσωτερικών, Τελικός Δικαιούχος του Έργου, είναι ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για την προώθηση και πραγματοποίηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας των δύο φύλων σε όλους τους τομείς (πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό τομέα).

Δ/νση: Δραγατσανίου 8, Πλ. Κλαυθμώνος ,10559 Αθήνα
 Τηλ.: 210 3315291-5, Fax: 210 3315276
 Ιστοσελίδα: www.isotita.gr

Το **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)**, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που εποπτεύεται και χρηματοδοτείται από τη Γ.Γ.Ι. – Υπουργείο Εσωτερικών, εκτέλεσε χρέη Επιστημονικού Συμβούλου στις Δράσεις Παροχής Υπηρεσιών Εξειδικευμένης Πληροφόρησης, Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης, Προκατάρτισης και Κατάρτισης υπέρ του γυναικείου πληθυσμού, που υλοποιήθηκαν από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Στο πλαίσιο της επιστημονικής υποστήριξης, το Κ.Ε.Θ.Ι. ανέλαβε το σχεδιασμό κατευθυντήριων γραμμών για την υλοποίηση των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων υπέρ του γυναικείου πληθυσμού και την ευθύνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής τους, κυρίως ως προς τη μεθοδολογία προσέγγισης των γυναικών. Επιπλέον, ανέλαβε την εκπόνηση μεθοδολογικών εργαλείων, τη μεταφορά εμπειρίας και τεχνογνωσίας προς τους φορείς υλοποίησης των Σχεδίων Δράσης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων υπέρ των γυναικών, όπως και τον προσδιορισμό του προφίλ του εξειδικευμένου προσωπικού που θα απασχολούνταν κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Δ/νση: Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 10681 Αθήνα
 Τηλ.: 210 3898000, Fax: 210 3898079
 Ιστοσελίδα: www.kethi.gr

